

9. SINIF COĞRAFYA DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 6 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. COĞ.9.1.1 · Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini çözümleyebilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Fiziki coğrafya: 1, 3, 5 olarak sınıflandırır.	4
a)	Beşerî ve ekonomik coğrafya: 2, 4, 6 olarak sınıflandırır.	4
b)	(3) için hidrografya, (5) için biyocoğrafya yazar (bitki coğrafyası da kabul edilir).	7

a) Örnek cevap: Fiziki coğrafya: 1, 3, 5. Beşerî ve ekonomik coğrafya: 2, 4, 6.

b) Örnek cevap: (3) hidrografya, (5) biyocoğrafya.

Sık hatalar: Sanayinin kuruluş yerini fiziki coğrafyaya koymak; Hidrografya ile klimatolojiyi karıştırmak

2. COĞ.9.1.2 · Örnek olay, olgu veya konu üzerinden mekânsal düşünme ile coğrafya öğrenmenin önemini çözümleyebilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	İstasyonların çevresinin daha erişilebilir hâle gelerek değer kazandığını ve çekim alanı olduğunu belirtir.	8
a)	Ulaşım biçimi değişince yolculukların, nüfusun ya da ticaretin mekândaki dağılışının değiştiğini açıklar.	4
b)	Birinci ölçütü yazar (nüfus yoğunluğu, iş yerlerine uzaklık, zemin özellikleri ve deprem riski, mevcut yollarla bağlantı vb.).	4
b)	İkinci ölçütü yazar.	4

a) Örnek cevap: Metro, istasyon çevrelerini merkeze daha yakın hâle getirdi; bu yüzden bu yerler değer kazandı ve ticaret buralarda yoğunlaştı. İnsanlar araba yerine metroyu kullandığı için yollardaki trafik azaldı. Kentin yaşam ve ticaret merkezleri istasyonların çevresinde toplanmaya başladı.

b) Örnek cevap: Hattın nüfusun yoğun olduğu mahallelerden geçmesi ve zemininin tünel yapımına uygun olması.

Sık hatalar: Değişimleri sıralayıp mekânla ilişkilendirmemek; Ölçüt yerine istasyon adı önermek

3. COĞ.9.1.3 · Coğrafya biliminin gelişimi hakkında bilgi toplayabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	İki bilim insanını (Kâşgarlı Mahmud, Piri Reis, Kâtip Çelebi'den ikisi) katkılarıyla birlikte doğru yazar. Biri doğruysa ölçüt puanının yarısı verilir.	7
b)	Birinci yolu yazar (ders kitabı, ansiklopedi gibi güvenilir kaynaklara bakmak, birden çok kaynağı karşılaştırmak, öğretmene danışmak, müze ya da kütüphane kaynaklarını incelemek vb.).	4
b)	İkinci yolu yazar.	4

a) Örnek cevap: Kâşgarlı Mahmud: Dîvânü Lugâtî't-Türk'te Türk dünyası haritasını çizdi. Piri Reis: 1513'te Amerika kıyılarını da gösteren dünya haritasını çizdi.

b) Örnek cevap: Bilgileri en az iki güvenilir kaynaktan (ders kitabı ve ansiklopedi) karşılaştırır; emin olamadığı bilgiyi öğretmenine sorar.

Sık hatalar: Katkıyı yazmadan yalnızca isim yazmak; Doğrulama yolu olarak tek bir internet sitesine bakmayı önermek

4. COĞ.9.2.1 · Harita uygulamaları yapabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	$6 \times 500\,000 = 3\,000\,000$ cm işlemini kurar.	4
a)	Sonucu 30 km bulur.	4
b)	3 cm bulur.	4
c)	1/500 000 ölçekli haritanın, paydası küçük (ölçeği büyük) olduğu için daha ayrıntılı olduğunu yazar.	3

a) Örnek cevap: $6 \times 500\,000 = 3\,000\,000$ cm = 30 km.

b) Örnek cevap: 30 km = 3 000 000 cm; $3\,000\,000 / 1\,000\,000 = 3$ cm.

c) Örnek cevap: 1/500 000 ölçekli harita; paydası daha küçük, yani ölçeği daha büyük olduğu için ayrıntı fazladır.

Sık hatalar: cm'yi km'ye çevirirken sıfır sayısını karıştırmak; Paydası büyük ölçeği büyük ölçek sanmak

5. COĞ.9.2.1 · Harita uygulamaları yapabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Yolu istasyondan kavşağa (1 km) ve kavşaktan parka (1 km) olarak ayırır.	4
a)	Toplam uzunluğu 2 km bulur.	4
b)	Güneydoğu yazar.	4
c)	Kareleri sayarak uzaklığın kolayca bulunabileceğini ya da krokinin büyütülüp küçültülmesinden etkilenmediğini yazar.	3

a) Örnek cevap: İstasyondan kavşağa 2 kare = 1 km, kavşaktan parka 2 kare = 1 km; toplam 2 km.

b) Örnek cevap: Güneydoğu.

c) Örnek cevap: Kareler sayılarak uzaklık cetvelsiz ve kolayca bulunur.

Sık hatalar: Kuş uçuşu uzaklığı yol uzunluğu sanmak; Yön bulurken kuzey okunu dikkate almamak

6. COĞ.9.2.2 · Türkiye'nin konum özelliklerini algılayabilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Boylam farkını 19° bulur.	3
a)	$19 \times 4 = 76$ dakika bulur.	3
b)	Doğudaki illerde Güneş'in saate göre daha erken doğup erken battığını ve bunun günlük hayata bir sonucunu (ör. sabahları erken aydınlanma, akşam erken kararma) belirtir.	7
b)	Batıdaki illerde Güneş'in saate göre daha geç doğup geç battığını ve bunun bir sonucunu (ör. kış sabahları okula karanlıkta gitme) belirtir.	7

a) Örnek cevap: $45 - 26 = 19^\circ$; $19 \times 4 = 76$ dakika.

b) Örnek cevap: Doğudaki illerde Güneş saate göre erken doğar ve batır; akşamları erken karardığı için iş ve okul sonrasında gün ışığından az yararlanır. Batıdaki illerde ise Güneş geç doğar; kış sabahları öğrenciler okula karanlıkta gider.

Sık hatalar: Boylam farkını 18 almak; Doğu ile batıdaki durumu ters yazmak